

**MINISTERUL CULTURII AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
ACADEMIA DE MUZICĂ, TEATRU ȘI ARTE PLASTICE
ȘCOALA DOCTORALĂ *STUDIUL ARTELOR ȘI CULTUROLOGIE***

Cu titlu de manuscris
C.Z.U:785.12.036(478)(043)

CAZACU OLEG

**FANFARA ÎN CULTURA MUZICALĂ NAȚIONALĂ:
REPERTORIU ȘI PARTICULARITĂȚI INTERPRETATIVE**

REZUMATUL TEZEI DE DOCTOR ÎN ARTE

**SPECIALITATEA 653.01 – MUZICOLOGIE
(DOCTORAT PROFESIONAL)**

Chișinău, 2024

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii doctorale *Studiul artelor și culturologie* a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice

Conducător științific:

Svetlana Badrajan, doctor în studiul artelor, profesor universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

Componenta Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat:

1. **Președinte** – Berezovicova Tatiana, dr., profesor universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

2. **Conducător științific** – Badrajan Svetlana, dr., profesor universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

Referenți oficiali:

3. Simion Aurelia, dr., profesor universitar, Universitatea Națională de arte *George Enescu*, Iași, România

4. Gîscă Petrea, dr., profesor universitar, Universitatea Națională de arte *George Enescu*, Iași, România

5. Bunea Diana, dr., profesor universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

6. **Secretar științific al Comisiei de doctorat** – Gîrbu Ecaterina, dr., conferențiar universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

Susținerea va avea loc la data de 28 februarie, 2025, ora 12.00, în ședința Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat în cadrul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice (Chișinău, strada Alexei Mateevici, 87, sala 52). Teza și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova (Chișinău, str. 31 August 1989, 78A), Biblioteca Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice (Chișinău, strada Alexei Mateevici, 87, Sala de Lectură), pe paginile web ale ANACEC (<https://www.anacec.md/ro/cv>) și AMTAP (<https://amtap.md>).

Secretar științific al Comisiei
de susținere publică a tezei de doctorat:
Ecaterina Gîrbu, dr. conf.univ.

Conducător științific:

Svetlana Badrajan, dr. prof. univ.

Autor:

Oleg Cazacu

© Cazacu Oleg, 2024

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța problemei abordate. Un domeniu valoros al culturii muzicale naționale o constituie muzica de fanfară. Se știe că fanfara este o orchestră alcătuită din instrumente aerofone (de lemn și alamă sau numai alamă) și de percuție. Ca ansamblu instrumental de performanță ea se constituie inițial în țările europene, precum Italia, Franța, Germania, Austria. Structura instrumentală a fanfarei a evoluat treptat, o dată cu dezvoltarea posibilităților tehnice și interpretative ale instrumentelor muzicale, dar și al contextului social-economic și cultural.

Utilizarea instrumentelor muzicale aerofone și de percuție, atât în viața de zi cu zi, cât și pe timp de război, a fost deja cunoscută popoarelor din antichitate. În evul mediu se impune o formație de tipul fanfarei, incluzând și tobe. În timpul lui Ludovic al XIV-lea, spre exemplu, orchestra avea oboi, fagot, trâmbițe, tobe. Clarinetul este inclus în orchestra militară în secolul al XVIII-lea, de asemenea și cornul englez, iar repertoriul muzical militar iese din tiparele strict ceremoniale specifice, executând și creații laice.

În secolul al XIX-lea orchestra de tip fanfară, constând doar din instrumente de alamă, devine treptat apreciată și solicitată în variate medii sociale, iar la începutul secolului XX, ansamblurile constituite doar din instrumente aerofone, ocupă un loc important în muzica occidentală și nu numai. Drept exemplu numim câteva lucrări precum „*Fanfara pentru un nou teatru* a lui Igor Stravinsky, *Fanfara pentru St. Edmundsbury* de Benjamin Britten, *Fanfara pentru omul comun* al lui Aaron Copland, faimosul *Secolul XX* al compozitorului Alfred Newman, *Fox Fanfare*, *Majestic Fanfara* de Charles Williams și *Olympic Fanfare and Theme*, compusă de John Williams pentru Jocurile Olimpice din 1984. În muzica rock modernă *Icarus Dream Fanfare* din *Concerto Suite for Electric Guitar and Orchestra* de Yngwie Malmsteen” [27].

Preistoria fanfarei contemporane în spațiul românesc reflectă interesul românilor, în diferite perioade istorice, pentru instrumentele aerofone, inclusiv cele de alamă. Ne referim la trompeta de alamă, flaut, tibie (de tipul fluierelor) ș.a. la traco-geto-daci; la formațiile de instrumente aerofone în epoca medievală, ce se pretează prin meterhanelele de la curțile domnitorilor, care odată cu însemnele domnești primeau de la Poarta Otomană și un grup de muzicanți, ce aveau funcția de a cânta la diverse festivități de la curte. Muzicanții locali, venind în contact cu ei, preluau instrumente și repertoriu muzical.

În cultura românească fanfara în forma ei actuală se impune în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, când în urma influenței occidentale în variate sfere ale vieții sociale și culturale, instrumentele de fanfară pătrund în mediul muzical atât al formațiilor de muzică

populară, cât și al celor militare. Crearea orchestrelor de fanfară ca entitate organizată cu un anumit statut de activitate este nemijlocit legată de reforma armatei din această perioadă și constituirea orchestrelor militare. Totodată, dezvoltarea profesionalismului instrumental de tradiție orală, tendința de îmbogățire a instrumentarului de către reprezentanții acestuia – lăutarii, a dus la crearea fanfarelor lăutărești, care se bucură de mare popularitate, în special, începând cu secolul al XX-lea. Datorită sonorității, dar și al noilor posibilități tehnice și de expresivitate, ele sunt solicitate la diverse evenimente, concurând cu tariful tradițional.

În prezent fanfarele activează pe lângă casele de cultură, în cadrul diferitor organizații, inclusiv celor de stat, reprezintă obiect de studiu în instituțiile de învățământ muzical specializat ș.a.. Cercetătoarea Ghizela Sulițeanu menționează: „despre fanfară în cultura muzicală românească se poate afirma în timpul nostru că a reprezentat dintotdeauna una dintre cele mai îndrăgite, răspândite și interesante manifestări” [34, p.125].

Luând în considerare mediul socio-cultural de manifestare, repertoriul muzical interpretat, pot fi delimitate două tipuri de fanfare: militare și civile. Cele civile la rândul lor se manifestă în mediul rural și urban, asigurând activități specifice contextului. Dacă fanfarelor civile urbane le fac concurență cele militare, fanfara din spațiul rural poate fi calificată ca o continuare firească a profesionalismului instrumental de tradiție orală. Repertoriul lor însă, pe lângă lucrări de origine folclorică, include și creații de muzică academică, de divertisment, fiind receptiv la cerințele publicului eterogen din punct de vedere etnic, cultural și social. Astăzi orchestra de fanfară ocupă un loc important în cultura națională, dezvoltând trei direcții: fanfara militară, fanfara urbană și fanfara rurală.

În timp a fost creat un repertoriu vast, care acoperă multiple domenii ale artei muzicale: folclor, creații academice, muzică ușoară și de divertisment. Există lucrări scrise anume pentru fanfară, însă o mare parte sunt preluate din repertoriul altor instrumente, a orchestrei simfonice, celei populare etc., adaptate, uneori supuse diverselor transformări orchestrale, în funcție de cerințele componenței instrumentale specifice fanfarei. Studiarea acestor procese este **actuală** și prezintă interes științific și practic, având în vedere cumularea, în cadrul fanfarei contemporane, a unor tradiții de interpretare legate de mediile de funcționare a acesteia (militar, rural, urban). Totodată, **actualitatea și importanța** cercetării fenomenului fanfarei în cultura muzicală națională, pe lângă abordarea istoriei, funcției, componenței instrumentale, repertoriului, sunt determinate și de necesitatea promovării în practica de concert a unor noi concepte de interpretare, care nu au fost valorificate și nu există studii ce ar trata acest subiect în literatura de specialitate. Problema analize interpretative a repertoriului este condiționată de mai mulți factori: componența instrumentală a fanfarei și

contingentul interpreților, aranjamentele efectuate, genurile creațiilor interpretate, fie preluate din alte repertorii sau scrise anume pentru fanfară, specificul orchestrației, criteriile instruirii muzicale a instrumentiștilor, mediu social de activitate ș.a.

Scopul cercetării rezidă în identificarea rolului și locului orchestrei de fanfară în cultura muzicală națională și determinarea particularităților interpretative. Studiul realizat conține analize aprofundate ale repertoriului, orchestrațiilor și aranjamentelor, ale interpretării și altor aspecte importante, care contribuie la dezvăluirea plenară a acestui fenomen al culturii naționale de pe poziția contemporaneității. Scopul trasat a condiționat următoarele obiective:

1. Delimitarea trăsăturilor caracteristice orchestrei de fanfară;
2. Urmărirea parcursului istoric al fanfarei;
3. Evidențierea particularităților repertoriului în funcție de tipul fanfarei și al contextului social de manifestare;
4. Determinarea specificului orchestrației și al actului interpretării;
5. Analiza tratării interpretative a creațiilor de diferit gen.

Noutatea și originalitatea științifico-practică. Elaborarea tezei de doctorat își propune prin cele două componente ale lucrării: teoretică și practică, să completeze un segment insuficient studiat în muzicologia națională, legat de istoria artei interpretative instrumentale. Noutatea și originalitatea conceptului artistic constă în prezentarea unor modele interpretative ale repertoriului de fanfară în contemporaneitate; abordarea spectrului larg de genuri muzicale din creațiile originale ale compozitorilor și din aranjamentele realizate în baza lucrărilor academice, de muzică populară și divertisment. Noutatea și originalitatea științifică rezidă în crearea viziunii complete asupra fenomenului artistic – fanfara, a repertoriului interpretat în contemporaneitate și demonstrarea posibilităților orchestrei de fanfară în abordarea diverselor tipuri de creații muzicale.

Baza teoretică și metodologică. Orice cercetare se bazează pe intuiția științifică, arta de a experimenta, simțul practic și, ceea ce este foarte important – o bună cunoaștere a teoriei. Se știe că metodologia reprezintă modalitatea, calea, acțiunea de organizare și realizare a investigațiilor teoretice și practice. Pentru atingerea scopului cercetării este necesară aplicarea unei metodologii corecte, bazată pe variate metode, care va coordona interconectarea fenomenelor prin revizuirea întregului set de probleme și găsirea unei modalități de a rezolva una sau altă problemă emergentă. Totodată, în domeniul artelor un rol fundamental îl are capacitatea creativă, abilitățile practice, îmbinate cu o activitate cognitivă și receptivitate la noutate.

Cercetarea realizată în teza de doctorat se axează pe un sistem complex de metode, aplicate în dezvoltarea obiectivelor propuse. Evidențiem metode precum cea istorică, observarea și descrierea, analiza și sinteza, comparativă ș.a. Astfel, metoda istorică am aplicat-o pentru a cunoaște în diacronie etapele dezvoltării fenomenului studiat – orchestra de fanfară în cultura națională, contextele social, cultural și economic, care au contribuit la evoluția lui, au determinat anumite transformări, legități de existență și manifestare.

Observarea și descrierea au fost utile atât în procesul de investigare teoretică, cât și în activitatea practică. În rezultat am sistematizat procedeele de organizare a diferitor tipuri de fanfare, am constatat preferințele pentru un repertoriul sau altul, caracteristicile generale și particulare ale orchestrei de fanfară în funcție de contingentul colectivului de instrumentiști, tipul de instrumente incluse, nivelul de pregătire, vârstă, sex ș.a. Observarea și descrierea sunt absolut necesare, deoarece obiectului cercetat se produce astăzi, e în proces viu de manifestare, are loc acum, în prezent. Unul din principiile observației, pe care suntem obligați să-l respectăm este obiectivitatea, verificarea datelor. Descrierea ulterioară a informației acumulate, permite realizarea unei sistematizări, cunoașterea detaliilor, evidențierea particularităților interpretării ș.a.

Metodele analizei și sintezei constituie un tandem de acțiuni ce prevede o secționare pe elemente și detalii a fenomenului studiat, pentru a înțelege logica succesiunilor acestora, a conexiunii, cu generalizarea ulterioară a întregului și formularea de concluzii relevante. Metoda comparativă a datelor obținute este una dintre cele mai populare și fundamentale metode de analiză, care presupune identificarea anumitor caracteristici ale obiectului de cercetare și compararea acestuia, în funcție de parametrii identificați, cu altele sau cu el însuși, de exemplu, prezența în diferite perioade de timp. Ca rezultat al comparației, vom înțelege și evidenția particularitățile actului interpretării în orchestra de fanfară ș.a.

În tratarea exhaustivă a obiectivelor propuse și formularea concluziilor, ce vor reflecta plenar cercetarea realizată și demonstrarea practică, au fost consultate și studiate variate surse cu o tematică largă: istoria și teoria muzicii, organologie, orchestrație, folclor muzical, interpretare instrumentală ș.a. De asemenea au fost consultate materiale din arhiva de folclor a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, arhiva Centrului Național de Conservare a Patrimoniului Cultural Imaterial, arhivele Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Astfel pentru a cunoaște etapele evoluției instrumentarului aerofon în muzica universală și națională, specificul combinării acestuia în ansambluri și diverse formații au fost consultate lucrările semnate de: Babii V. *Studii de organologie* [5]; Cazac A.

Instrumentele de suflat în arta interpretativă din Republica Moldova (anii 20–80 ai secolului al XX-lea) [13]; Gâscă N. *Tratat de teoria instrumentelor. Acustica muzicală. Instrumente de suflat* [46]; Crețu V. *Elemente de teoria instrumentelor și orchestrație* [35]; Rotaru P. *Istoricul utilizării instrumentelor aerofone în muzica arealului cultural românesc (de la origini până la 1940)* [69]; Чулаки М. *Инструменты симфонического оркестра* [104] ș.a.

Orchestra de fanfară are o istoria bogată în cultura națională. Informații prețioase în acest sens găsim în studiile: C. Brăteanu *Formații muzicale din județul Suceava. Bantă, bandă sau fanfară?* [9]; A. Cazac *Apariția și răspândirea fanfarelor pe meleagurile Moldovei* [12]; O. L. Cosma *Muzica de fanfară* [33]; V. Chiseliță *Fenomenul lăutăriei și tradiția instrumentală* [23]; V. Ghilaș *Organologia populară* [50]; G. Ciaicovschi-Mereșanu *Fanfară* [25]; G. Cocearova *Muzică pentru fanfară* [29]; N. Gheorghită *Muzicile militare moderne în Țara Românească, Moldova în secolul al XIX-lea și Muzicile militare moderne în Țara Românească* [47] și *Moldova în secolul XX* [48]; G. Sulițeanu *Fanfara în folclorul muzical românesc* [74] ș.a.

Aspecte legate de interpretarea instrumentală și orchestrală, arta dirijorală și aranjament au fost tratate în urma sintezei rezumative a surselor: I. Goia *Metodica studierii și predării instrumentelor de suflat* [54]; C. Ignat *Muzicile militare între tradiție și modernitate. Particularități ale artei dirijorale* [42]; A. Pașcanu *Despre instrumentele din orchestra simfonică* [67]; Gr. Zănoagă *Teorii și practici la organizarea fanfarei* [78]; В. Анисимов *Инструментовка для духового оркестра* [80]; Б. Кожевников *Инструменты духового оркестра* [93]; Ю. Усов *История зарубежного исполнительства на духовых инструментах* [100]; Ю. Фортунатов *История оркестровых стилей: Программа* [102] ș.a.

Ca fundament teoretic în analiza materialului muzical au servit studiile: Ciobanu M. *Forme muzicale* [26]; Teodorescu-Ciocănea L. *Tratat de forme și analize muzicale* [75]; Мазель Л. *Строение музыкальных произведений* [99]; Холопова В. *Формы музыкальных произведений* [103] ș.a.

O sursă de informare l-au constituit dicționarele și enciclopediile, atât cu caracter general, cât și specific muzical. Valoroase au fost ideile preluate din surse electronice, materiale video de pe YouTube cu fanfare. Un rol important în realizarea scopului propus l-a avut experiența personală a autorului tezei de doctorat ca instrumentist și dirijor al orchestrei de fanfară a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice și al Orchestrei-Model a Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne. Repertoriul

muzical ce stă la baza analizei interpretative este selectat din colecțiile editate și din materialele oferite de compozitorii însuși.

Valoarea aplicativă a tezei. Materialele studiului analitic și ale componentei practice pot fi utilizate la cercetarea fenomenului orchestral în raport cu diferite componente instrumentale, de asemenea în contextul altor culturi etnice și școli muzicale naționale, care promovează arta muzicii de fanfară. Informația ce se conține în teză este utilă pentru cursurile didactice *Fanfară, Istoria muzicii naționale, Istoria artei interpretative*.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele cercetării au fost prezentate la manifestările științifice naționale și internaționale din anii 2019-2023, în cinci articole științifice, șase teze, la activitățile din cadrul proiectul științific de la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice *Valorificarea și conservarea prin digitizare a colecțiilor de muzică academică și tradițională din Republica Moldova* (2021). Reperele fundamentale ale cercetării științifice se regăsesc în componenta practică a tezei de doctorat, respectiv trei recitaluri, într-un șir de concerte cu orchestra de fanfară, realizate în Republica Moldova și peste hotarele ei. Activitatea autorului tezei ca asistent universitar la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice și conducător al fanfarei studentești este încă un filon important pentru implementarea rezultatelor științifice.

Aprobarea rezultatelor cercetării. Teza de doctor a fost discutată la ședințele Comisiei de îndrumare în cadrul Școlii doctorale *Studiul artelor și culturologie* a AMTAP, în Comisia de susținere preliminară cu participarea unui reprezentat al Consiliului științific și al unui expert extern, fiind recomandată pentru susținere. Prezentarea comunicărilor la conferințele științifice naționale și internaționale în anii 2019-2023, discutarea lor de către participanți și publicarea ulterioară a materialelor a constituit o etapă însemnată în aprobarea rezultatelor, la fel și componenta practică, completată cu un șir de concerte realizate în țară și peste hotare cu orchestra de fanfară a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice și Orchestra-Model a Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne.

CONȚINUTUL TEZEI

Componenta practică a tezei de doctorat constituie trei recitaluri prezentate cu orchestra de fanfară a AMTAP, dirijor – autorul tezei de doctorat. Recitalurile au inclus o varietate de creații: producții originale, aranjamente și orchestrații ale lucrărilor din repertoriul muzical universal și național, demonstrând particularitățile interpretative ale fanfarei și modalitățile de tratare a opusurilor executate.

Componenta teoretică se structurează pe o introducere, adnotare în două limbi – română și engleză; două capitole, concluzii și recomandări, lista bibliografică cu 104 surse.

În introducere sunt relatate, formulate și argumentate: actualitatea și importanța problemei abordate, scopul și obiectivele cercetării, noutatea și originalitatea conceptului artistic, baza teoretică și metodologică, valoarea aplicativă a lucrării, aprobarea rezultatelor și sumarul conținutului tezei.

Capitolul 1. *Fanfara în spațiul cultural al Republicii Moldova* are trei subcapitole: 1.1. *Fanfara militară*, 1.2. *Fanfara civilă: urbană și rurală* și 1.3. *Repertoriul orchestrei de fanfară*. Capitolul încheie cu concluzii.

În primul subcapitol (1.1.) – *Fanfara militară* au fost punctate etape importante din istoria orchestrei de fanfară militară în cultura românească, caracteristicile de bază ale acesteia, este subliniat aportul unor fanfare de acest tip în societatea contemporană a Republicii Moldova după anul 1991¹. În mod special ne-am referit la Orchestra-Model a Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne. În subcapitolul doi (1.2.) – *Fanfara civilă: urbană și rurală* sunt urmărite aspecte legate de constituirea fanfarei civile, premisele și rolul ei în viața colectivităților urbane și rurale. Este remarcată importanța orchestrei de fanfară în mediu rural și interferența acesteia cu tariful lăutăresc. Ca exemple este analizată activitatea fanfarei *Dumbrava* din Șoldănești și a orchestrei de fanfară a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, condusă de autorul tezei de doctorat. Subcapitolul al treilea – *Repertoriul orchestrei de fanfară* (1.3.) conține o tratare a colecțiilor de muzică pentru fanfară din punct de vedere al conținutului genuin, o clasificare după tipul de lucrări incluse, constatarea potențialilor interpreți și auditoriul destinat. De asemenea au fost evidențiate creații ale compozitorilor moldoveni scrise anume pentru orchestra de fanfară și opusuri preluate din alte repertorii și aranjate pentru fanfară.

În urma investigațiilor efectuate în acest capitol formulăm următoarele concluzii:

¹ 1991- anul adoptării și semnării Declarației de Independență a Republicii Moldova.

- Fanfara ocupă un loc important în viața socială și culturală a Republicii Moldova. Ea are o istorie bogată ce se împletește cu istoria instrumentelor aerofone cu rădăcini adânc implantate în cultura traco-geto-dacică.
- Odată cu crearea nemijlocit a unui astfel de ansamblu/orchestra începând cu sec. al XIX - lea, fanfara se dezvoltă pe două direcții fundamentale: militară și civilă de tip urban și rural.
- Fanfara militară se remarcă prin continuitate diacronică, rolul aplicativ în contextul respectiv de funcționare, dar și prin extinderea în contemporaneitate a ariei de evoluare și a repertoriului, concurând cu succes cu fanfarele civile urbane.
- Fanfara din mediu rural se impune în zilele noastre ca un fenomen tradițional, integrat culturii naționale. Ea îmbină armonios filonul tradiției fanfarei militare, cel al tarafului tradițional și al fanfarei lăutărești. Trecând prin diferite perioade, ce se caracterizează prin anumite politici sociale și culturale, influențe și modă, fanfara rurală și-a creat trăsături specifice, determinate de mediu de activitate și repertoriul solicitat. Ea este prezentă plenar pe întreg teritoriul republicii în sate și centre raionale.
- Fanfara urbană a derivat din cea militară. Inițial funcția ei o îndeplinea fanfara militară, evoluând în parcuri și grădini publice și executând un repertoriu conform contextului social respectiv, de regulă muzică de popularitate. Odată cu înființarea fanfarelor pe lângă organizații civile, se modifică funcția inițială (a fanfarei militare) datorită contextului social și repertoriului muzical. Fanfarele civile urbane activează astăzi, în special, în cadrul instituțiilor de învățământ artistic de toate nivelurile, cum ar fi fanfara de la AMTAP, de asemenea în cadrul instituțiilor generale preuniversitare și cele universitare, ca exemplu aducem fanfara USM sau UTM.
- Trăsăturile specifice tipurilor de fanfare evidențiate au fost exemplificate prin analiza activității artistice a fanfarei Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, a celei de la Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice și fanfara *Dumbrava* din raionul Șoldănești.
- Repertoriul pentru fanfară sub aspectul genului muzical este foarte divers: de la marșuri, creații academice, până la cele folclorice, de divertisment, pop-rock, jazz etc. În pofida repertoriului bogat, cu regret, am descoperit un număr mic de lucrări scrise nemijlocit pentru fanfară, dintre compozitori consacrați din Republica Moldova (sau care au activat la noi) îi numim pe Nicolae Chiosa, Gheorghe Mustea și Victor Simonov. De asemenea există câteva piese destinate formațiilor de tip Brass semnate de Ghenadie Ciobanu, Dmitrii Kițenko, Igor Iachimciuc ș.a.

- O mare parte a repertoriului sunt prelucrări, aranjamente ale creațiilor preluate din diferite genuri ale muzicii, inclusiv lucrări folclorice. Printre colecțiile de prelucrări și aranjamente am evidențiat: P. Beregoi, V. Budu, I. Talpă *Culegere de aranjamente pentru orchestre de instrumente aerofone*, V. Chironda *La Horă-n sat. Melodii populare moldovenești pentru fanfară*, S. Zlatov *Culegere de cântece și jocuri pentru Fanfară*, A. Sochireanschi, F. Evtodienco *Fanfara cântă*, V. Fedorean *Melodii pentru fanfară*, V. Amarfii *Melodii populare*, Gh. Ticu *Cântec vechi și nou răsună*, N. Maevschi *Repertoriu pentru orchestrele de instrumente aerofone* și cele trei volume cu titlul *Melodii alese pentru fanfară* ale lui Ion Olaru.

Capitolul 2. *Specificul interpretării muzicii de fanfară* conține subcapitolele: 2.1. *Structura instrumentală a fanfarei și particularitățile orchestrației* și 2.2. *Actul interpretării în fanfară*. În primul subcapitol 2.1. este abordată problema necesității cunoașterii specificului instrumentelor ce constituie orchestra de fanfară, a posibilităților lor tehnice, sunt propuse modalități optime de combinarea a acestora pentru asigurarea unei sonorități eficiente și redarea plenară a conținutului creației muzicale executate. În subcapitolul 2.2. *Actul interpretării în fanfară* au fost analizate partituri reprezentative pentru orchestra de fanfară, atât originale, cât și aranjamente, fiind evidențiate particularitățile structurale, ale orchestrației și cele interpretative.

În rezultat am constatat următoarele:

- Componenta instrumentală axată în exclusivitate pe instrumentele aerofone a fanfarei, determină particularitățile orchestrației și al interpretării creațiilor, fie scrise nemijlocit pentru fanfară, fie transcrise pentru ea. Faptul că nucleul orchestrei de fanfară îl constituie grupul instrumentelor de alamă, ridică anumite cerințe particulare de execuție, punând amprenta asupra utilizării dinamicii, agogicii, creării unei sonorități încheiate, uniforme, echilibrate. Acestea sunt marcate și de mediul inițial de evoluare a orchestrei de fanfară – în aer liber, ceea ce, de asemenea, a relevat în consecință caracteristicile repertoriului și ale interpretării.

- Specificul orchestrației și aranjamentului este condiționat de mai mulți factori: de tipul componentei fanfarei – mică, mixtă sau mare; de cunoașterea funcțiilor fiecărui grup de instrumente în cadrul fanfarei; a modalităților de combinare a grupurilor de instrumente și nu în ultimul rând, a particularităților tehnice și interpretative ale instrumentelor.

- La adaptarea, transcrierea pentru orchestra de fanfară a lucrărilor scrise pentru alte instrumente, orchestre, execuții vocale etc., se va ține cont de sunarea originală, iar în cazul dat, alături de cele enumerate anterior o atenție sporită se va atrage și asupra texturii

armonice, polifonice, melodice ș.a., pentru a nu distorsiona caracterul și conținutul lucrării muzicale.

- Lucrul cu orchestra de fanfară necesită o orientare clară în structura texturii muzicale, divizarea imaginată a ei în elemente semantice de bază. În acest sens, dacă aceasta conține două straturi – temă și acompaniament, cel mai frecvent se va urmări sunarea melodiei la unison, melodiei de octavă, basul de octavă, armonia medie compactă; în cazul când materialul este format din mai multe straturi: melodie, bas cu armonie și voce de contrapunct, abordarea melodiei e în registrul superior, contrapunctul în registrul mijlociu (în zona armoniei) sau melodia este în registrul mijlociu, figurația este în registrul superior liber.

- Am subliniat importanța aranjării uniforme a armoniei și distribuției materialului muzical în cele mai avantajoase registre ale instrumentelor, necesitatea respectării regulilor de bază în raportul voce și armonie în fanfară. În niciun caz nu să se permită dublarea vocii de bas de vreuna dintre vocile de armonie; bașii de trei octave sunt, de asemenea, inacceptabile.

- Actul interpretativ în orchestra de fanfară este un proces complex și îndelungat, care cooptează mai mulți factori și subiecți. Ne referim la însușirea și dezvoltarea metodică, sistematică a tehnicilor și procedeelelor specifice de execuție la instrumente aerofone, cunoașterea repertoriului sub aspectul istoric, a stilului, conținutului etc. a creației executate, înțelegerea profundă a intențiilor compozitorului și respectarea indicațiilor acestuia.

- Rolul dirijorului în cadrul actului interpretativ este enorm, fiind determinat de mediul de manifestare al fanfarei – rural sau urban, de nivelul de instruire al instrumentiștilor. Dat fiind faptul că o mare parte de fanfare, ce activează pe teritoriul Republicii Moldova, sunt alcătuite din amatori sau muzicieni cu studii medii de specialitate, dirijorul se pretează și ca profesor. El va ghida permanent membrii unor astfel de colective și din punctul de vedere metodic-didactic, dând dovadă, astfel, de cunoștințe vaste ce includ nu doar arta dirijorală, dar și teoria, istoria muzicii, organologie etc.

- În urma analizei din punct de vedere interpretativ a creațiilor scrise atât nemijlocit pentru orchestra de fanfară, cât și în aranjamente, am evidențiat specificul execuției pentru fiecare dintre acestea. Numim lucrările originale *Marș Magnific* de Gheorghe Mustea, Simfonia nr. 3 a lui Victor Simonov și aranjamentele: *Valsul nr. 2* din Suita pentru orchestra de estradă de Dmitri Șostakovici, uvertura din opera *Bărbierul din Sevilla* de Gioachino Rossini, *Hora ca la Nord*, realizat de Ion Olaru.

- Fiecare lucrare se distinge prin anumite particularități interpretative determinate de genul creației, componența instrumentală și cerințele tehnice ale tipului de fanfară. Astfel, *Marș Magnific* se situează la interferența muzicii de protocol și de divertisment; Simfonia nr.

3 a lui Victor Simonov este din puținele creații de acest gen scrise pentru fanfară, aceasta, prin arhitectura sa, ce îmbină particularitățile simfoniei cu cele de suită, creează dificultăți pentru execuție, care necesită respectarea și dezvăluirea dramaturgiei muzicale specifice genului, asigurarea contrastului între mișcări și în interiorului acestora, marcarea temelor ș.a.; interpretarea *Valsului nr. 2* al lui Dmitri Șostakovici ne canalizează spre cunoașterea și aplicarea unei sonorități caracteristice muzicii de estradă; Uvertura la Opera *Bărbierul din Sevilla* ne direcționează spre perioada incipientă a romantismului, caracteristicile acestui curent și aplicarea lor în interpretarea de fanfară; *Hora ca la Nord*, este preluată din repertoriul orchestrei de muzică populară, iar autorul aranjamentului păstrează sonoritatea originală, de aceea se va ține cont de acest aspect la execuția lucrării în orchestra de fanfară.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Problema științifico-practică rezolvată constă în dezvăluirea și argumentarea rolului și locului orchestrei de fanfară în cultura muzicală națională, evidențierea particularităților actului interpretativ și demonstrarea practică a execuției creațiilor de diferit gen. Teza de doctorat, prin cele două componente ale sale: teoretică și practică, completează un spațiu insuficient studiat de știința muzicală națională consacrat artei interpretative orchestrale. Prezentarea diferitor modele de tratare interpretativă a repertoriului de fanfară în contemporaneitate este însoțită de o fundamentare și argumentare științifică, ce contribuie la crearea unei viziuni complete asupra fenomenului artistic – fanfara, și a repertoriului interpretat.

Din perspectivă diacronică a fost urmărit parcursul istoric al fanfarei și delimitate etape importante în evoluția ei, care se împletește firesc cu istoria instrumentelor aerofone în viața poporului nostru.

Având în vedere mediul de activitate și repertoriul abordat sunt evidențiate două direcții de manifestare: fanfara militară și fanfara civilă cu ramificările: urbană și rurală. În prezent între aceste modele de fanfară s-a produs o interferență la nivel de repertoriu și cadru de evoluare: fanfara militară a ieșit din spațiul său funcțional, concurând cu cele civile.

Genurile muzicale abordate de orchestra de fanfară acoperă un eșantion larg: de la creații de protocol, marșuri, lucrări academice, până la cele folclorice, de divertisment, pop-rock, jazz etc. În pofida repertoriului bogat, am constatat un număr mic de lucrări scrise nemijlocit pentru fanfară, marea majoritate sunt prelucrări, aranjamente ale creațiilor preluate din diferite genuri ale muzicii, inclusiv lucrări folclorice.

Repertoriul orchestrei de fanfară este studiat în raport cu tipul fanfarei și al contextului social de manifestare. Structura orchestrală bazată pe instrumentele aerofone, avându-se în prim plan grupa alămurilor, a condiționat particularitățile execuției, asigurării unei sonorități uniforme și redării dramaturgiei muzicale gândite de autor.

La cercetarea repertoriului muzical au fost luate în considerare mai multe aspecte: componența instrumentală, aranjamentele efectuate, genurile creațiilor interpretate, lucrări originale sau prelucrări, nivelul de instruire muzicală a instrumentiștilor, mediu de activitate. Au fost analizate partituri din repertoriul de fanfară și identificat specificul orchestrațiilor și aranjamentelor, al interpretării și altor aspecte importante structurale pentru a înțelege valoarea artistică și culturală ale acestui fenomen de pe poziții contemporane.

S-a constatat complexitatea actului interpretativ în orchestra de fanfară, determinat de mai mulți factori, care au fost evidențiați, ne referim la nivelul de pregătire al

instrumentiștilor, ce implică însușirea și dezvoltarea metodică, sistematică a tehnicilor și procedeelelor specifice de execuție la instrumente aerofone; de asemenea cunoașterea conținutului, stilului, perioadei istorice când a fost scrisă creația respectiv; rolul dirijorului, ce se pretează deseori și în calitate de profesor; distingerea funcțiilor instrumentelor în orchestra de fanfară și modalităților de raportare sonoră a grupurilor instrumentale.

Recomandări:

1. Continuarea cercetărilor sub aspect științifico-practic a repertoriului interpretat de fanfare cu renume din spațiul european și nu numai;
2. Abordarea comparativă a particularităților execuției anumitor creații de diferite fanfare pe plan universal;
3. Studierea unei noi direcții în promovarea muzicii de fanfară axată pe îmbinarea artelor, cum ar fi cooptarea echipelor de dansatori, a corului ș.a;
4. Cercetarea repertoriului universal scris nemijlocit pentru orchestra de fanfară din perspectivă diacronică;
5. Analiza rolului festivalurilor naționale și internaționale în promovarea muzicii de fanfară;
6. Realizarea Master class-urilor pentru fanfare de amatori din mediu urban și rural.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

în limba română:

1. Arta muzicală din Republica Moldova: istorie și modernitate. Chișinău: Grafema Libris, 2009. 952 p.
2. Babii V. Studii de organologie. Bălți: Presa universitară bălțeană, 2003. 268 p.
3. Beregoi P., Budu V., Talpă I. Culegere de aranjamente pentru orchestre de instrumente aerofone. Chișinău: Lumina, 2014. 168 p.
4. Botez D. D. Tratat de cânt și dirijat coral. București: Editura ICED, 1985, vol. II. 440 p.
5. Brăteanu C. Formații muzicale din județul Suceava. Bantă, bandă sau fanfară? In: Ghidul iubitorilor de folclor. Suceava: Editura Lidana, 2014, nr.4. pp.17-26.
6. Cazac A. Apariția și răspândirea fanfarelor pe meleagurile Moldovei. In: Conferința de totalizare a muncii științifico-didactice a profesorilor pe anul 1999 (12 mai 2000). Universitatea de Stat a Artelor din Republica Moldova, Chișinău: f/ed, 2000. pp. 106–109.
7. Cazac A. Instrumentele de suflat în arta interpretativă din Republica Moldova (anii 20–80 ai secolului al XX-lea) : autoreferatul tezei de doctor în studiul artelor, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice. Chișinău: 2011. 27 p.
8. Chironda V. La horă-n sat. Melodii populare moldovenești pentru fanfară. Chișinău: Hiperion, 1993. 220 p.
9. Chironda V., Ciobanu N. Metodica instruirii muzicale la instrumentele de suflat. Chișinău: Lumina, 1992. 71 p.
10. Chiseliță V. Fenomenul lăutăriei și tradiția instrumentală. In: Arta muzicală din Republica Moldova. Istorie și modernitate. Chișinău: Știința, 2009. p. 73-98.
11. Ciaicovschi-Mereșanu G. Fanfară. In: Literatura și arta Moldovei, enciclopedie în 2 vol., Chișinău: Redacția principală a enciclopediei sovietice moldovenești, 1986, Vol. 2. pp. 362–363.
12. Ciobanu M. Forme muzicale. București: Editura fundației România de Măine, 2006. 100 p.
13. Ciobanu N. Pagini din istoria catedrei „Instrumente aerofone și de percuție” a Academiei de Muzică „G.Musicescu”. In: Viața muzicală a Basarabiei în secolul XX (materialele conferinței). Chișinău: DERUGA, 1993. pp. 65-68.
14. Cocearova G. Muzică pentru fanfară. In: Literatura și arta Moldovei, enciclopedie în 2 vol. Chișinău: Redacția principală a enciclopediei sovietice moldovenești, 1986, Vol. 2. pp. 63–64.

15. Cosma O. L. Muzica de fanfară. In: Hronicul muzicii românești. București: Editura Muzicală, 1983, Vol. 5. pp. 292–296.
16. Crețu V. Elemente de teoria instrumentelor și orchestrație. București: Editura Fundației România de mâine, 2007. 127 p. Disponibil : <https://www.yumpu.com/ro/document/read/15589472/elemente-de-teoria-instrumentelor-si-orchestratie-universitatea-> (accesat 15.02.2023)
17. Culegere de cântece și jocuri pentru Fanfară. Aranjate pentru orchestră de Simion Zlatov. Chișinău: Editura de Stat a Moldovei, 1955. 248 p.
18. Fanfara cântă. Alcătuitori A. Sochireanschi, F. Evtodienco. Chișinău: Literatura artistică: 1977. 192 p.
19. Ignat C. Muzicile militare între tradiție și modernitate. Particularități ale artei dirijorale. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2012. 223 p.
20. Gâsca N. Tratat de teoria instrumentelor. Acustica muzicală. Instrumente de suflat. București: Editura Muzicală, 1988. 190 p.
21. Gheorghită N. Muzicile militare moderne în Țara Românească și Moldova în secolul al XIX-lea. In: Noi istorii ale muzicilor românești, volumul I, București: Editura muzicală, 2020. pp. 263-288.
22. Gheorghită N. Muzicile militare moderne în Țara Românească și Moldova în secolul XX. In: Noi istorii ale muzicilor românești, volumul II, București: Editura muzicală, 2020. pp. 239-274.
23. Ghilaș V. Organologia populară. In: Arta muzicală din Republica Moldova. Istorie și modernitate. Chișinău: Știința, 2009. pp. 66-72.
24. Goia I. Metodica studierii și predării instrumentelor de suflat. Iași: Conservatorul George Enescu, 1985. 312 p.
25. Melodii pentru fanfară. Culegere îngrijită de Vasile Fedorean. Chișinău: Grafema Libris, 2005. 156 p.
26. Melodii populare. Aranjament pentru fanfară de Vasile Amarfii. Chișinău: Grafema Libris, 2007. 132 p.
27. Muzica de fanfară – ce este, cum a apărut și care sunt cele mai comune instrumente. Disponibil <https://blog.mcmusic.ro/2022/05/19/muzica-de-fanfara-ce-este-cum-a-aparut-si-care-sunt-cele-mai-comune-instrumente/#:~:text=Din%20punct%20de%20vedere%20istoric,era%20pe%20cale%20s%C4%83%20%C3%AEnceap%C4%83> (accesat pe 22.06.2020).

28. Noi istorii, ale muzicii românești. De la vechi manuscrise la perioada modernă a muzicii românești, vol I. București: Editura muzicală, 2020. 372 p.
29. Noi istorii, ale muzicii românești. Ideologii, instituții direcții componistice în muzica românească din secolele XX-XXI, vol II. București: Editura muzicală, 2020. 444 p.
30. Olaru I. Melodii pentru fanfară. Volumul I, II, III, Chișinău: Pontos, 2019, 2020, 2022. 167 p., 270 p., 222 p.
31. Pașcanu A. Despre instrumentele din orchestra simfonică. Sibiu: Editura Muzicală, 1962. 143 p.
32. Rădulescu S. Peisaje muzicale în România sec. XX. București: Editura Muzicală, 2002. 190 p.
33. Rotaru P. Istoricul utilizării instrumentelor aerofone în muzica arealului cultural românesc (de la origini până la 1940). In: Arta, Chișinău: Institutul Studiul artelor AȘM, 1997. p. 140-144.
34. Suliteanu G. Fanfara în folclorul muzical românesc. In: revista Muzica, nr.1-2, București: Editura muzicală, 1996. pp.125-135, 153-160.
35. Teodorescu-Ciocănea L. Tratat de forme și analize muzicale. București: Editura Muzicală, 2014. 335 p.
36. Ticu Gh. Cântec vechi și nou răsună. Chișinău: Grafema Libris, 2007. 172 p.
37. Zănoagă Gr. Teorii și practici la organizarea fanfarei. Chișinău: Grafema Libris, 2014. 22 p.

în limba rusă:

38. Анисимов В. Инструментовка для духового оркестра. Ленинград: Музыка, 1960. 314 с.
39. Докшицер Т. Штрихи трубача. В: Докшицер Т. Методика обучения игре на духовых инструментах. (Очерки). Выпуск 4. Под редакцией Ю.А.Усова. Москва: 1976. с. 48 - 70.
40. Зряковский Н. Общий курс инструментоведения. Москва: Музыка, 1976. 478 с.
41. Карс А. История оркестровки. Москва: Музыка, 1990. 304 с.
42. Кожевников Б. Инструменты духового оркестра. Москва: Музыка, 1984. 143 с.
43. Маевский Н. Репертуар для духовых оркестров. Кишинёв: f/ed, 1968. 19 с.
44. Мазель Л. Строение музыкальных произведений. Москва: Музыка, 1979. 536 с.
45. Усов Ю. История зарубежного исполнительства на духовых инструментах. Москва: Музыка, 1989. 205 с.

46. Fortunatov Yu. История оркестровых стилей: Программа. Москва: Издательство Московской консерватория 1973. 27 с.
47. Холопова В. Формы музыкальных произведений. Санкт-Петербург: Издательство «Лань», 2001. 367 с.
48. Чулаки М. Инструменты симфонического оркестра. Москва: Советский композитор, 1972. 176 с.

COMPONENTA PRACTICĂ A TEZEI DE DOCTORAT

Programul de concert
al Fanfarei Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice,
Sala Mare, bl. I,
17 decembrie 2020

1. Antonio Vivaldi *Gloria*
2. Johannes Strauss *Dunărea albastră*, colaj de valsuri
3. Johannes Brahms *Dans Ungar nr. 1*
4. Dmitrii Șostakovici *Uvertura de sărbătoare*
5. Piotr Ceaikovski Scena 10 din baletul *Lacul lebedelor*
6. Piotr Ceaikovski Marșul din baletul *Spărgătorul de nuci*
7. Thomas Bergersen *Two steps from hell - victory*, aranjament Nicolai Usaciov
8. Evghenii Ptichikin Uvertura din filmul *Doi căpitani*
9. Macs Kiuss *Valurile Amurului*
10. *Sârba lui Andrii*, aranjament Ion Olaru
11. Alexandru Condrea *Marș Jubiliar*
12. *Happy birthday*, aranjament Oleg Cazacu

Programul de concert
al Fanfarei Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice,
Sala Mare, bl. I,
3 martie 2021

1. Mario Cervo marș *Tatto Russo*
2. Ion Crasnopolschi marș *Chișinău*,
3. Semion Cernetșchi marș *Budapest*
4. Boris Mocrousov piesa *Răzbunătorii evazivi*
5. Dmitrii Șostokovici valsul *Primul Eșalon*
6. Johannes Strauss polca *Trick-track*
7. Valeriu Zubcov piesa *Întâlnirea* din filmul *Țiganul*
8. Thomas Bergersen *Protector of the earth*, aranjament Nicolai Usaciov
9. Vasile și Vitalie Advahov *Hora boierească*, aranjament Ion Olaru
10. Două sârbe din repertoriul Orchestrei *Lăutarii*, aranjament Ion Olaru

11. Joey Tempest *Europa-The Final Countdown*, aranjament Oleg Cazacu

Programul de concert
al Fanfarei Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice,
Sala Mare, bl. I,
18 noiembrie 2021

1. Gheorghe Mustea Marș *Magnific*
2. *Joc Mare*, aranjament Ion Olaru
3. *Sârba de la Nord*, aranjament Ion Olaru
4. *Hora de la Pelenia*, aranjament Ion Olaru
5. *Sârba din Vaslui*, aranjament Ion Olaru
6. *Hora de sărbătoare*, aranjament Ion Olaru
7. Ion Olaru *Valsul Toamnei*
8. Ion Olaru *Hora în F-dur*
9. Vasile și Vitalie Advahov *Sârba moldovenilor*
10. *Hora moldovenilor*, aranjament Ion Olaru
11. *Să-mi cânti cobzar bătrân*, aranjament Vasile Chironda
12. Vasile Advahov *Hora mare*, aranjament Ion Olaru
13. *Bătuta în D-dur*, aranjament Ion Olaru
14. *Hora ca la sud*, aranjament Ion Olaru

LISTA PUBLICAȚIILOR ȘTIINȚIFICE LA TEMA TEZEI DE DOCTORAT

Fanfara în cultura muzicală națională: repertoriu și particularități interpretative

Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice
Școala doctorală *Studiul artelor și culturologie*

2. Articole în reviste științifice

2.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil

1. CAZACU Oleg. Repere din istoria fanfarei rurale în spațiul cultural al Republicii Moldova In: Studia Universitatis Moldaviae, seria Științe umaniste, nr.4 (154) Chișinău: 2022. pp. 29-33. categoria B. ISSN 1811-2668, E-ISSN online 2345-1009
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/5.%20p.%2029-33.pdf
2. CAZACU Oleg. Aspecte ale actului interpretării în cadrul fanfarei Academiei de muzică, Teatru și Arte Plastice. In: Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică, nr.4 (41), Chișinău: Notograf Prim, 2021. pp.88-93, categoria B. ISSN 2345-1408. <https://revista.amtap.md/2022/03/29/aspecte-ale-actului-interpretarii-in-cadrul-fanfarei-academiei-de-muzica-teatru-si-arte-plastice/>
3. CAZACU Oleg. BADRAJAN Svetlana. Cu privire la problematica studierii repertoriului pentru fanfară. In: Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică, nr.3 (40), Chișinău: Notograf Prim, 2021, pp.72-81, Categoria B. ISSN 2345-1408.
https://revista.amtap.md/wp-content/files_mf/16363694468.Badrajan_Cu_privire_la_problematika.pdf

3. Articole în lucrările conferințelor și altor manifestări științifice

3.2. Conferințe Științifice Internaționale desfășurate în Republica Moldova:

4. CAZACU Oleg. Unele aspecte ale orchestrației în muzica pentru fanfară. In: Valorificarea și conservarea prin digitizare a colecțiilor de muzică academică și tradițională din Republica Moldova. Materialele Conferinței Științifice Internaționale. Chișinău: Fox trading SRL, 2021. pp. 37-41. ISMN 979-0-3481-0094-4, ISBN 978-9975-35-3513-6-2
5. CAZACU Oleg. Aspecte din istoria fanfarei militare în spațiul cultural al Republicii Moldova. In: Patrimoniul cultural: cercetare, valorificare, promovare. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, Institutul Patrimoniul Cultural, Ediția a XIII-a, 27-28 mai, vol II, Chișinău: Grafema Libris, 2021, pp. 20-27. ISBN 978-9975-3513-7-9.
9. Volumul este editat în cadrul Programului de Stat: 20.80009.1606.12 –

Dimensiunea identitară a artelor din Republica Moldova ca factor activ al dezvoltării durabile a societății în contextul dialogului intercultural european.

4. Materiale/teze în lucrările conferințelor și altor manifestări științifice

4.1. Conferințe Internaționale desfășurate în Republica Moldova:

1. CAZACU Oleg. Revitalizarea orchestrelor de fanfară în centrele raionale. In: Valorificarea și conservarea prin digitizare a colecțiilor de muzică academică și tradițională din Republica Moldova, Conferință Științifică Internațională, Chișinău, 22 februarie 2022, tezele comunicărilor, pp.77-78.
[https://amtap.md/assets/pdf/Tezele%20Conferin%C8%9Bei%20%C8%98tiin%C8%9Bifice%20Interna%C8%9Bionale%20Valorificarea%20%C8%99i%20conservarea%20prin%20digitizare%20\(22.02.2022\).pdf](https://amtap.md/assets/pdf/Tezele%20Conferin%C8%9Bei%20%C8%98tiin%C8%9Bifice%20Interna%C8%9Bionale%20Valorificarea%20%C8%99i%20conservarea%20prin%20digitizare%20(22.02.2022).pdf)
2. CAZACU Oleg. Unele aspecte ale orchestrației în muzica pentru fanfare. In: Valorificarea și conservarea prin digitizare a colecțiilor de muzică academică și tradițională din Republica Moldova, Conferință Științifică Internațională, Chișinău, 22 februarie 2022, tezele comunicărilor, pp.76-77.
[https://amtap.md/assets/pdf/Tezele%20Conferin%C8%9Bei%20%C8%98tiin%C8%9Bifice%20Interna%C8%9Bionale%20Valorificarea%20%C8%99i%20conservarea%20prin%20digitizare%20\(22.02.2022\).pdf](https://amtap.md/assets/pdf/Tezele%20Conferin%C8%9Bei%20%C8%98tiin%C8%9Bifice%20Interna%C8%9Bionale%20Valorificarea%20%C8%99i%20conservarea%20prin%20digitizare%20(22.02.2022).pdf)
3. CAZACU Oleg. Aspecte din istoria fanfarei militare în spațiul cultural al Republicii Moldova. In: Patrimoniul cultural: cercetare, valorificare, promovare. Conferința Științifică Internațională, Ediția a XV-a, 27-28 mai 2021, Institutul Patrimoniul Cultural, p. 45. ISBN SBN 978-9975-84-140-5.
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/45-45_35.pdf

4.2. Conferințe Naționale:

1. CAZACU Oleg, BADRAJAN Svetlana. Repertoriul pentru fanfară în colecțiile de muzică editate. Tezele Conferinței Științifice Naționale a doctoranzilor și conducătorilor de doctorat Cultura și Arta: cercetare, valorificare, promovare, Chișinău, 10 decembrie 2021, p.11.
<https://amtap.md/assets/pdf/Cultura%20și%20arta%20conf%20doctoranzilor.pdf>
2. CAZACU Oleg. Actul interpretării în cadrul orchestrei de fanfară de la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice. Conferința Științifică Internațională Învățământul artistic – dimensiuni culturale. 23 aprilie 2021. Tezele comunicărilor. Volumul I. Artă muzicală, p.15-16.
https://ibn.idsi.md/vizualizare_artico1/139290

ADNOTARE

Cazacu Oleg *Fanfara în cultura muzicală națională: repertoriu și particularități interpretative*, teză de doctor în arte, specialitatea 653.01 Muzicologie, doctorat profesional, Chișinău, 2024.

Structura tezei include următoarele componente: introducere, două capitole, concluzii și recomandări, 87 de pagini de text analitic, bibliografia din 104 de surse, patru anexe, 24 exemple muzicale, 17 tabele. Rezultatele cercetării sunt reflectate în 11 publicații științifice și trei recitaluri.

Cuvinte-cheie: aranjamente, componență instrumentală, creații de autor, fanfară, interpretare, orchestrație, repertoriu

Domeniul de studiu: artă muzicală, interpretare instrumentală.

Scopul și obiectivele cercetării. Scopul rezidă în identificarea rolului și locului orchestrei de fanfară în cultura muzicală națională. Studiul realizat conține analize aprofundate ale repertoriului, specificului orchestrațiilor și aranjamentelor, al interpretării și altor aspecte importante, care dezvăluie plenar acest fenomen al culturii naționale. Scopul trasat a determinat următoarele obiective: delimitarea trăsăturilor caracteristice orchestrei de fanfară; urmărirea parcursului istoric al fanfarei; evidențierea particularităților repertoriului în funcție de tipul fanfarei și al contextului social de manifestare; determinarea specificului actului interpretării și al orchestrației; analiza interpretativă a creațiilor de diferit gen.

Noutatea și originalitatea conceptului artistic constă în prezentarea practică a diferitor modele de tratare interpretativă a repertoriului de fanfară în contemporaneitate; abordarea unui spectru larg de genuri muzicale, selectate din creațiile originale ale compozitorilor și din aranjamentele realizate în baza lucrărilor academice, de divertisment și de muzică populară.

Noutatea și originalitatea științifică rezidă în crearea unei viziuni complete asupra fenomenului artistic – fanfara, a repertoriului interpretat în contemporaneitate și demonstrarea posibilităților orchestrei de fanfară în abordarea variatelor tipuri de creații muzicale. Componenta teoretică vine să completeze, astfel, un spațiu insuficient studiat în muzicologia națională, consacrat muzicii de fanfară. Ea se bazează pe noțiuni și concepte teoretice ale științei muzicale, ce vizează istoria și teoria muzicii, arta interpretării orchestrale, organologie.

Valoarea aplicativă a tezei. Materialele studiului analitic și ale componentei practice pot fi utilizate la cercetarea fenomenului orchestral în raport cu diferite componente instrumentale, de asemenea în contextul altor culturi etnice și școli muzicale naționale, care promovează arta muzicii de fanfară. Informația ce se conține în teză este utilă pentru cursurile didactice: *Fanfară, Istoria muzicii naționale, Istoria artei interpretative*.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele cercetării au fost prezentate la manifestările științifice naționale și internaționale din anii 2019-2023, în cinci articole științifice, șase teze, la activitățile din cadrul proiectului științific de la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice *Valorificarea și conservarea prin digitizare a colecțiilor de muzică academică și tradițională din Republica Moldova* (2021). Reperele fundamentale ale cercetării științifice se regăsesc în componenta practică a tezei de doctorat, respectiv trei recitaluri, într-un șir de concerte cu orchestra de fanfară, realizate în Republica Moldova și peste hotarele ei. Activitatea autorului tezei ca dirijor al Orchestrei prezidențiale a MAI, în calitate de asistent universitar la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice și conducător al fanfarei studențești este încă un filon important pentru implementarea rezultatelor științifice.

ANNOTATION

Cazacu Oleg. *Brass band in the national musical culture: repertoire and interpretative particularities*, thesis for Ph.D. Degree in Arts, speciality 653.01 - Musicology, professional doctorate, Chisinau, 2024.

The structure of the thesis includes the following components: introduction, two chapters, conclusions and recommendations, 87 pages of analytical text, bibliography from 104 sources, four appendices, 24 musical examples, 17 tables. The research results are reflected in 11 scientific publications and three recitals.

Key words: arrangements, instrumental composition, author's creations, brass band, performance, orchestration, repertoire.

Field of study: musical art, instrumental performance.

The purpose and objectives of the research. The aim is to identify the role and place of the brass band in the national musical culture. The study carried out contains in-depth analyzes of the repertoire, the specifics of the orchestrations and arrangements, the interpretation and other important aspects, which fully reveal this phenomenon of the national culture. The aim determined the following objectives: the delimitation of the characteristic features of the brass band; following the historical course of the brass band; highlighting the particularities of the repertoire depending on the type of brass band and the social context of the performance; determining the specificity of the orchestration and the act of interpretation; analysis of the interpretative treatment of creations of different genres.

The novelty and originality of the artistic concept consists in the practical presentation of different models of interpretive treatment of the contemporary brass band repertoire; addressing a wide spectrum of musical genres from original compositions and arrangements of academic and entertainment works, made for brass band.

The scientific novelty and originality reside in the creation of an integrated vision of the artistic phenomenon – the brass band, of the repertoire performed in contemporaneity and the demonstration of the possibilities of the brass band in approaching different types of musical creations. The theoretical component comes to complete, thus, an unstudied space in national musicology, dedicated to brass band music. It is based on notions and theoretical concepts of musical science, which covers the history and theory of music, the art of orchestral interpretation, organology.

The applicative value of the theme. The materials of the analytical study and the practical component can be used to research the orchestral phenomenon in relation to different instrumental compositions, also in the context of other ethnic cultures and national musical schools, which promote the art of brass band music. The information contained in the thesis is useful for didactic courses: Brass band, History of national music, History of performing arts.

Implementation of scientific results. The research results were presented in various national and international scientific events from 2019-2023, in five scientific articles, 6 theses, participation in the scientific project of the Academy of Music, Theater and Fine Arts Valorization and conservation through digitization of music collections academic and traditional from the Republic of Moldova (2021). The results of the scientific research can be found in the practical component of the doctoral thesis, namely three recitals, in a series of concerts with the brass band, performed in the Republic of Moldova and abroad. The activity of the author of the thesis as a conductor of the Presidential Orchestra of the MAI, as a university assistant at the Academy of Music, Theater and Fine Arts and the leader of the student brass band is still an important vein for the implementation of scientific results.

DECLARAȚIA PRIVIND ASUMAREA RĂSPUNDERII

Subsemnatul, Cazacu Oleg, declar pe răspundere personală că materialele prezentate în teza de doctorat sunt rezultatul propriilor cercetări și realizări științifice. Conștientizez că, în caz contrar, urmează să suport consecințele conform legislației în vigoare.

Numele, prenumele: Cazacu Oleg

Semnătura:

CAZACU OLEG

**FANFARA ÎN CULTURA MUZICALĂ NAȚIONALĂ: REPERTORIU ȘI
PARTICULARITĂȚI INTERPRETATIVE**

SPECIALITATEA 653.01 – MUZICOLOGIE

(DOCTORAT PROFESIONAL)

Rezumatul tezei de doctor în arte

Aprobat spre tipar: 12.01.2025

Hârtie ofset. Tipar ofset.

Coli de tipar 1,5.

Formatul hârtiei 60x84 1/16

Tiraj 20 ex.

Comanda nr. 35/23.

Centrul Editorial-Poligrafic al USM

str. Al.Mateevici, 60, Chișinău, MD-2009

e-mail: cep1usm@mail.ru